

Kitabu cha Yoeli na Kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia - Nambari Arobaini na Tatu

Jeff Pippenger
2026-02-09

Nambari Arobaini na Tatu

Ishara ya makuhani wanadamu themanini waliounganishwa na Kuhani Mkuu wa Kimungu ni nambari "81", ambayo ndipo tunapopata Ndoto ya Miller katika kitabu Early Writings. Katika Ufunuo "81" tunasoma kwamba muhuri wa mwisho kabisa unapoondolewa, kunakuwa na kimya mbinguni kwa muda wa nusu saa. Habakuki 2:20 yasema kwamba dunia yote inapaswa kunyamaza wakati Bwana yuko katika hekalu lake takatifu.

Na alipofungua muhuri wa saba, kukawa kimya mbinguni kama muda wa nusu saa. Ufunuo 8:1.

Kuondolewa kwa muhuri wa saba hufanyika katika kipindi cha siku thelathini, kwa maana huo ndio muhuri wa mwisho. Tarehe 31 Desemba 2023, mifupa ya Ezekieli ilianza mchakato wa ufufuo. Kisha Kristo akaanza kufundisha kwa siku arobaini. Tarehe hiyo iliashiria mwisho wa siku 1,260 tangu kutiwa tamaa la tarehe 18 Julai 2020, naye Yohana anatufahamisha katika Ufunuo kumi na moja kwamba tupime Hekalu, lakini tuache ua wa nje. Ua wa nje hukoma mwishoni mwa kutawanywa, kwa maana Yohana anatufahamisha kwamba siku 1,260 zimepewa kwa Mataifa, ambayo ni ua wa nje. Wakati wa kupima, historia hiyo iachwe.

Miller anapoamka na kumwona yule mtu mwenye kifagio cha uchafu, chumba kiko tupu, na anapopaza sauti yake, Miller bado yumo jangwani. Tangu historia ya ufufuo hadi kabla tu ya sheria ya Jumapili, Kristo analisimamisha tena hekalu la wale mia moja arobaini na nne elfu, kama Alivyofanya katika miaka arobaini na sita kuanzia 1798 hadi 1844.

Anapoanza kufundisha, anafanya kazi katika hekalu Lake, hasa katika zile siku thelathini. Kisha malaika hunyamaza kwa dakika thelathini, wakati Anapowafundisha makuhani Wake walio wahubiri mia tatu wa Wamileraiti, au jeshi Lake la wale mia tatu wa Gideoni, au Anapochapisha chati mia tatu za mwaka 1843; naye hufanya haya yote katika zile siku thelathini kuanzia mwisho wa mikate isiyochachwa hadi ujumbe wa baragumu. Anafagia sakafu ya chumba cha Miller, lakini ni sakafu Yake, hivyo chumba cha Miller ni hekalu Lake. Anakamilisha kazi ya kufuta ama dhambi au majina ya wale walioitwa kama wagombea wawe miongoni mwa wale mia moja arobaini na nne elfu.

Ujumbe wa tarumbeta unaokuja siku tano kabla ya kupaa na siku kumi kabla ya hukumu ndicho kipimo cha lakmusi. Kinachotokea katika dakika thelathini ambazo mbingu inanyamaza kimya, au katika siku thelathini za Kristo akiwafundisha makuhani, tayari kimezalisha makundi mawili wakati muhuri unapotiwa katika hatua tatu za tarumbeta, kupaa, na hukumu. Ni rahisi kuona.

Ikiwa utafikia hatua ambayo unapaswa kutangaza ujumbe wa tarumbeta, na ukakataa kutangaza ujumbe huo—umeshindwa.

Hatua tatu za 'parapanda, kupaa na hukumu' ni alama moja ya njia katika hatua tatu, kama vile mwanzoni mwa historia ambapo alama moja ya njia iliwakilishwa kwa 'kifo, kuzikwa na ufufuo'. Jaribio la hatua tatu lililo mwishoni ni kipimo cha lakmusi kinachotangulia sheria ya Jumapili ya Pentekoste kwa siku tano.

Siku tano baada ya ufufuo, mwisho wa Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu hufika, na kusanyiko hilo takatifu huashiria jaribio la kwanza na la msingi la mwaka 2024. Je, utakula Mkate wa Mbinguni au mkate wa mantiki ya kibinadamu? Jaribio hilo liliwasili mwaka 2024, nalo lilikuwa limetanguliwa kwa mfano na uasi wa msingi wa Adamu na Hawa, Nimrodi, Haruni, Yeroboamu, Kora na waasi wenzake, Waprotestanti wa historia ya Wamileraiti, uasi wa alfa wa John Harvey Kellogg, uasi wa 1888, na bila shaka uasi wa 9/11. Uasi wa msingi wa Kaini unawasilisha suala la wivu dhidi ya ndugu yako, linalopita katika mnyororo mzima wa maasi ya msingi.

Mifano yote ya uasi wa kimsingi ni uasi dhidi ya Mungu, lakini baadhi yake—kama vile waasi wa mwaka 1888 na waasi wa Kora—yanajumuisha ukweli kwamba mjumbe aliyechaguliwa ni sehemu ya mtihani. Kukataa utambuzi wa Miller kwamba ni Roma inayoweka imara maono ya Danieli 11:14 ni kukataa ujumbe pamoja na mjumbe. Mtihani huu ni wa kimsingi, kwa maana si Baba Miller tu aliyewatambua wanyang'anyi wa aya ya kumi na nne kuwa ni Roma, bali pia mwana wa Miller.

Siku tano baada ya ufufuo wa tarehe 31 Desemba 2023, huduma ya kufundisha ya maandalizi ya Miller ilichukuliwa na Yule aliyekuja baada ya Yohana. Kwa muda wa siku thelathini, mafundisho maalum kwa waabudu hekaluni yangetolewa "uso kwa uso" na Kristo. Maandalizi hayo yalikuwa na kusudi la kuandaa makuhani themanini, ili kutangaza ujumbe wa onyo wa Sikukuu ya Baragumu.

Maandalizi hayo ya siku thelathini yanajumuisha jaribio la kwanza la kimsingi mwanzoni na jaribio la pili la hekalu mwishoni. Jaribio la pili la hekalu hukamilika kabla ya tarumbeta kupulizwa, na undani huu kwa hiyo unaakisiwa katika ndoto ya Miller wakati Kristo alipotupa vito ndani ya sanduku la vito. Ni baada ya kufanya hivyo ndipo anapomwalika Miller, “uje uone.” Kuanzia onyo la tarumbeta hadi kupaa kwenda kwenye hukumu ndiko bendera huinuliwa mapema kabla ya sheria ya Jumapili. Vito vyote vimo hekaluni, kabla ya Miller kuitwa “uje uone,” na ni wakati mashahidi wawili wanapoinuliwa juu katika mawingu ndipo adui zao wanapowaona.

Utabiri wao wa shambulio kutoka kwa Uislamu, ambao haukutimia mwaka 2020, utarudiwa baada ya kusahihishwa, kama ilivyokuwa kwa Kilio cha Usiku wa Manane cha kweli cha Snow. Miller alikuwa na uelewa alioutambua kama Kilio cha Usiku wa Manane, lakini Samuel Snow alisahihisha ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane wa Miller, na kwa sababu hii, ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane wa Snow unaitwa “wa kweli” katika historia ya Wamileraiti. Ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane ni ujumbe uliosahihishwa, na ukatiwa nguvu kupitia marekebisho hayo.

Wale waliokatishwa tamaa waliona kutoka katika Maandiko kwamba walikuwa katika wakati wa kungoja, na kwamba walipaswa kusubiri kwa uvumilivu kutimia kwa maono. Ushahidi uleule uliwaongoza kumtazamia Bwana wao mwaka 1843, uliwaongoza kumtarajia mwaka 1844. Maandishi ya Mapema, 247.

Tukio hilo lilijitokeza mwishoni mwa kipindi cha 1840 hadi 1844, nalo pia lilijitokeza mwanzoni. Josiah Litch alitabiri kutimia kwa Uislamu mnamo 1840. Aliweka utabiri wake katika kumbukumbu za umma mnamo 1838, kisha akaurekebisha siku kumi kabla ya tarehe 11 Agosti 1840. Kutimia kwa utabiri uliorekebisha kulitia nguvu ujumbe wa malaika wa kwanza. Ujumbe wa pili ulitiwa nguvu na ujumbe uliorekebisha wa Kilio cha Usiku wa Manane. Mashahidi wawili kutoka katika historia moja ambao ni shahidi wa alfa na shahidi wa omega. Pamoja wanabainisha kutiwa nguvu kwa ujumbe kunakotegemea marekebisho ya ujumbe uliotangulia.

Alfa inatambulisha unabii kuhusu Uislamu, na Omega inatambulisha unabii kuhusu mlango uliofungwa. Mstari juu ya mstari, Uislamu mwaka 1840 na mlango uliofungwa mwaka 1844, vinatambulisha Uislamu na mlango uliofungwa kuwa ndiyo ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Mwanzoni mwa ujumbe huo, Uislamu unafunguliwa, kama ilivyokuwa katika kuingia kwa ushindi kwa Kristo. Katika wakati huo, mlango unafungwa katika mfano wa wanawali kumi, kama vile mlango unavyofungwa katika hukumu ya nyumba ya Mungu. Mwishoni mwa ujumbe huo, Uislamu hugonga tena wakati mlango unafungwa juu ya Marekani.

Ni muhimu kuona kwamba mstari unaotokana na Walawi ishirini na tatu unabainisha hatua tatu za Pasaka mwanzoni na hatua tatu za makuhani mwishoni. Makuhani huinuliwa kama sadaka katika sheria ya Jumapili, lakini hutakaswa kabla ya tukio hilo. Wanapoinuliwa, wao ndio bendera, na Kristo alipoinuliwa katika hatua tatu mwanzoni mwa mstari, alivuta ulimwengu wote kwake Mwenyewe. Kuinuliwa kwa wale mia na arobaini na nne elfu ndiko mwisho wa mstari ulioanza kwa kuinuliwa kwa Kristo. Mwanzoni na mwishoni, alama moja ya njia yenye hatua tatu inatambuliwa.

Hatua tatu mwanzoni zinazofuatwa na siku tano, na hatua tatu mwishoni zinazofuatwa na siku tano. Kuanzia hapo na kuendelea, simulizi linahusu umati mkubwa, kwa kuwa ukuhani umewekwa kuwa bendera ya wale mia arobaini na nne elfu. Siku saba za Sikukuu ya Vibanda ni kipindi cha Mataifa. Tukiyaacha pembeni nyakati za Mataifa zinazanza katika sheria ya Jumapili, na tukiyaacha pia siku tatu na nusu zilizomalizika mwaka 2023, tunaliona hekalu la wale mia arobaini na nne elfu likiwakilishwa ndani ya siku hamsini za majira ya Pentekoste kuanzia tarehe 31 Desemba 2023 hadi sheria ya Jumapili inayokuja hivi karibuni.

Siku tano tangu ufufuo kwa wanawali, na siku thelathini zinazofuatia kwa makuhani. Kisha siku tano za ujumbe wa tarumbeta kutoka kwa wanawali, zinazohitimishwa na kupaa kwao wakati siku arobaini zinapokamilika, kisha siku tano hadi hukumu, kisha siku tano hadi sheria ya Jumapili. Kama ishara ya wanawali, nambari "5" inaonyesha nyayo za wale mia na arobaini na nne elfu, ambao ni wanawali na ambao pia ni makuhani.

Katika kipindi cha siku thelathini za mafundisho, muhuri wa mwisho na wa saba unaondolewa, na ni katika kipindi hicho ndipo Miller anaona vito vikirejeshwa. "Njoo uone" ni ishara inayotokana

na mihuri minne ya kwanza, hivyo muhuri wa saba ulipofunguliwa, Miller akaambiwa "njoo uone," lakini malaika wote mbinguni wakaangalia tu kwa ukimya. Ndoto ya Miller inatambua kutiwa muhuri kwa vito ambavyo ni elfu mia arobaini na nne, huku pia ikitambua vito ambavyo ni ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Ujumbe huo huwapa wanawali ile nguvu inayotekeleza kutiwa muhuri, na yule mtu wa kifagio cha vumbi humtambulisha Yule anayedhibiti wajumbe na ujumbe.

Mwaka 2024 unawakilisha mtihani wa msingi, na sasa mwaka 2026 mtihani wa hekalu umewadia. Sasa tuko katika kipindi cha siku thelathini ambapo Kristo anafundisha, na kutokutambua ukweli huu ni mauti.

Utambuzi wa ujumbe na mjumbe ulikuwa kipengele cha mtihani wa msingi uliowakilishwa na Roma katika kuthibitisha maono, na ni kipengele cha simulizi la Eliya na Ahabu.

Na katika mwaka wa thelathini na nane wa Asa mfalme wa Yuda, Ahabu mwana wa Omri akaanza kutawala juu ya Israeli; na Ahabu mwana wa Omri akatawala juu ya Israeli katika Samaria miaka ishirini na miwili. Naye Ahabu mwana wa Omri akafanya yaliyo maovu machoni pa Bwana kuliko wote waliomtangulia. Ikawa, kana kwamba ilikuwa ni jambo dogo kwake kuenenda katika dhambi za Yeroboamu mwana wa Nebati, akatwaa mke, Yezebeli binti Ethbaali mfalme wa Wasidoni, akaenda akamtumikia Baali, akamsujudia. Akaijengea madhabahu Baali katika nyumba ya Baali aliyojenga katika Samaria. Naye Ahabu akafanya Ashera; Ahabu akazidi kumkasirisha Bwana, Mungu wa Israeli, kuliko wafalme wote wa Israeli waliomtangulia. Katika siku zake Hieli Mbetheli akaujenga Yeriko; aliweka msingi wake kwa Abiramu mzaliwa wake wa kwanza, na akaisimamisha milango yake kwa Segubu mwanawe mdogo, sawasawa na neno la Bwana alilolinena kwa kinywa cha Yoshua mwana wa Nuni. Naye Eliya Mtishbi, aliyekuwa miongoni mwa wakaaji wa Gileadi, akamwambia Ahabu, Aishivyo Bwana, Mungu wa Israeli, ambaye ninasimama mbele zake, hatakuwa na umande wala mvua miaka hii, ila kwa neno langu. 1 Wafalme 16:29-17:1.

Nambari zinazohusishwa na Ahabu zinachangia muktadha wa kifungu hiki. "Thelathini na nane" inawakilisha "kuinuka." Waisraeli waliagizwa "kuinuka" na kuingia katika Nchi ya Ahadi katika mwaka wa thelathini na nane.

Sasa inukeni, nikasema, na vukeni bonde la Zeredi. Nasi tukavuka bonde la Zeredi. Na muda tulioutumia tangu tulipotoka Kadeshi-Barnea hata tulipovuka bonde la Zeredi ulikuwa miaka thelathini na minane; hata kizazi chote cha wenye vita kilipoisha miongoni mwa jeshi, kama Bwana alivyowaapia. Kumbukumbu la Torati 2:13, 14.

Yesu alimponya yule mtu kiwete mwenye umri wa miaka thelathini na minane alipomwambia, "Inuka."

Na palikuwapo mtu fulani aliyekuwa na ugonjwa kwa muda wa miaka thelathini na minane. Yesu alipomwona amelala hapo, naye akajua ya kuwa amekuwa katika hali hiyo kwa muda mrefu, akamwambia, Wataka kuwa mzima? Yule mgonjwa akamjibu, Bwana, sina mtu wa kunitia birikani maji yanapotibuka; bali wakati nijaapo, mwingine hushuka kabla yangu. Yesu akamwambia, Inuka, chukua godoro lako, utembe. Mara yule mtu akawa mzima, akachukua

godoro lake, akatembea; na siku ile ilikuwa Sabato. Yohana 5:5-9.

Josiah Litch alitoa utabiri mwaka 1838, ambao aliuboresha mwaka 1840. Mwaka wa thelathini na nane anaorejelea Musa katika Kumbukumbu la Torati pia ulikuwa mwaka wa arobaini. Mchakato wa hatua mbili wa Josiah Litch uliakisi uamsho wa hatua mbili wa mwenye jina moja naye, mfalme Yosia. Nambari 38 na 40, katika uhusiano wao, zinawakilisha kuinuka, jambo ambalo ndilo huwafikia wale mashahidi wawili wanapoinuliwa juu hadi mawinguni.

Kwa Litch, kuinuliwa kulitimizwa kupitia ujumbe wa Uislamu wa ole wa pili. Kuinuliwa kunakowekwa alama na kupaa kwa Kristo kunakuja baada ya ujumbe wa tarumbeta wa Uislamu. Hatua mbili za kwanza za alama ya njia ya tarumbeta, kupaa, na hukumu ziliwakilishwa kwa mfano na Litch, ambaye hatua zake mbili ziliwakilishwa kwa mfano na uamsho na matengenezo ya hatua mbili ya mfalme Yosia. Katika Kumbukumbu la Torati amri ilikuwa kuinuka na kuingia katika Nchi ya Ahadi, na kuinuliwa kwa bendera katika sheria ya Jumapili ni ahadi ile ile.

Ahabu alitawala miaka ishirini na miwili; kwa hivyo, utawala wake unaangukia katika kipindi ambacho Uungu umeunganishwa na ubinadamu, ambacho ndicho kipindi cha siku thelathini kinachotangulia ujumbe wa parapanda. Ahabu ni Trump, ambaye atamwoa Yezebeli katika wakati ujao wa karibu sana. Katika kipindi cha Trump, ni Eliya peke yake aliye na ujumbe wa mvua. Jambo hili ni la msingi, kwa kuwa harakati ya wale mia arobaini na nne elfu ni harakati ya mbinu ya mstari juu ya mstari; na mbinu hiyo imejengwa juu ya kweli ya msingi kwamba harakati ya matengenezo ya wale mia arobaini na nne elfu imetolewa kielelezo na kila harakati ya matengenezo ya historia takatifu. Katika kila mojawapo ya harakati hizo, viongozi walikuwa sehemu ya mchakato wa kujaribiwa. Kila mara.

Ahabu ni mfalme wa saba kuanzia Yeroboamu, na tumeonyesha mara kwa mara jinsi Ahabu anavyowakilisha dola wakati wa mzozo wa sheria ya Jumapili. Tumeonyesha jinsi kanisa la Waadventista wa Sabato lililo katika hali ya Laodikia lilivyojenga upya Yeriko mwaka 1863, na kuigharimu familia ya White wana wao wa kwanza na wa mwisho, na likawa kielelezo cha Yeriko wakati wa sheria ya Jumapili. Mwaka 1863 ni kielelezo cha sheria ya Jumapili.

Kifungu hiki kimejaa ishara za kifumbo zinazoitambulisha kipindi hicho kuwa ni wakati wa kutiwa muhuri kwa elfu mia moja arobaini na nne; na katika kipindi hicho, kukataa uelewa wa Miller kuhusu ukweli uliowekwa juu ya ubao wa 1843 wa Habakuki ni uasi wa kimsingi, unaojumuisha kupuuza mjumbe aliyechaguliwa na Mungu chini ya kisingizio kilekile kama cha waasi wa Kora na waasi wa mwaka 1888, ambao walidai kwamba kusanyiko lote ni takatifu.

Sasa tuko katika jaribio la hekalu, wakati madirisha ya mbinguni yanafunguliwa pamoja na mlango wa enzi. Mlango huo wa enzi unaweka alama ya mpito kwa makuhani kutoka Laodikia hadi kwa makuhani wa Filadelfia. Unaashiria utenganisho wa vito bandia na vile halisi vya ndoto ya Miller. Madirisha hayo yanabainisha laana au baraka. Malaki sura ya tatu inaweka msingi wa jaribio hilo juu ya kurudi. Ndoto ya Miller inasisitiza urejesho wa ukuhani pamoja na ujumbe. Ufunuo kumi na tisa unabainisha jeshi la Bwana linaloinuliwa wakati utabiri wa ujumbe wa tarumbeta wa Uislamu unapotimia.

Jaribio linalotangulia kipimo cha litmusi cha ujumbe wa tarumbeta ni la pili, nalo ni jaribio la hekalu. Ndoto ya Miller hutoa uwili, ambao daima huhusishwa na jaribio la pili, kwa kuwa ndoto ya Miller hutumia vito kama ujumbe na pia wajumbe. Jaribio la hekalu linahusisha utekelezaji wa mbinu ya mstari juu ya mstari ya mvua ya mwisho. Linahitaji makuhani waone hekalu katika mistari mbalimbali ya unabii ili kuoanisha ujumbe. Sanduku kubwa zaidi la mtu mwenye brashi ya vumbi ndilo hekalu la wale 144,000, na nyumba ya hazina ya Malaki ni sawasawa. Moyo wa samani za hekalu ni Sanduku la Agano, ambalo makerubi wanaofunika hulitazama daima, hivyo kusisitiza lengo kuu la viumbe wote watakatifu. Wale watakatifu katika historia hii wanapaswa kuuelekea hekalu na kutazama kwa makini ndani ya Sanduku la Agano.

Hekalu la elfu mia arobaini na nne ndilo mada ya Walawi sura ya ishirini na tatu, nalo linaonesha mstari wa kihistoria uliotimizwa katika wakati wa Kristo kwa kile ambacho Dada White anakita “majira ya Pentekoste.” Kuanzia ufufuo hadi Pentekoste, au kuanzia Desemba 31, 2023 hadi sheria ya Jumapili, mstari wa kinabii wa Walawi sura ya ishirini na tatu unawakilisha hekalu la elfu mia arobaini na nne. Historia hiyo huanza kwa alama ya njia yenye hatua tatu ikifuatiwa na siku tano, nayo huishia kwa alama ya njia yenye hatua tatu ikifuatiwa na siku tano. Katikati ya historia za Alfa na Omega kuna siku thelathini za kutiwa muhuri kwa makuhani. Mstari huo wa jumla huanza kwa Sabato ya siku ya saba na kuishia kwa Sabato ya mwaka wa saba. Katika ngazi hii, hekalu la elfu mia arobaini na nne ni safina itakayobeba nafsi nane hadi dunia iliyofanywa upya, tena pia ni Sanduku la Agano linalofunikwa na malaika wawili, kama vile Sabato mbili zinavyolitika kivuli hekalu la ukuhani la elfu mia arobaini na nne linalowakilishwa na majira ya Pentekoste.

Mambo ya Walawi sura ya ishirini na tatu inahusu ukuhani wa laki moja na elfu arobaini na nne wakati wa dhahirisho la mwisho la majira ya Pentekoste, ambayo yalianza katika ufufuo wa Kristo na yakaendelea hadi siku hamsini baadaye katika Siku ya Pentekoste. Majira ya Pentekoste yanabainishwa wakati aya ishirini na mbili za kwanza za Mambo ya Walawi sura ya ishirini na tatu zinapowekwa sambamba na aya ishirini na mbili za mwisho. Ndoto ya William Miller inaonyesha kwamba vito vya neno la Mungu ni ujumbe pamoja na wajumbe.

Nimekuwa na fursa za thamani za kupata uzoefu. Nimepata uzoefu katika ujumbe wa malaika wa kwanza, wa pili, na wa tatu. Malaika wanaonyeshwa wakiruka katikati ya mbingu, wakilitangazia dunia ujumbe wa onyo, na wenye athari ya moja kwa moja kwa watu wanaoishi katika siku za mwisho za historia ya dunia hii. Hakuna anayesikia sauti ya malaika hawa, kwa kuwa ni ishara inayowakilisha watu wa Mungu wanaofanya kazi kwa maelewano na ulimwengu wa mbingu. Wanaume na wanawake, waliotiwa nuru na Roho wa Mungu, na waliotakaswa kupitia kweli, hutangaza jumbe tatu kwa mpangilio wao. *Life Sketches*, 429.

Malaika ni ishara za watu wa Mungu wanaotangaza ujumbe unaowakilishwa na malaika huyo.

Wakati ni mfupi. Ujumbe wa malaika wa kwanza, wa pili, na wa tatu ndio ujumbe unaopaswa kutolewa kwa ulimwengu. Hatusikii kwa maana halisi sauti ya hao malaika watatu, bali malaika hawa katika Ufunuo wanawakilisha watu ambao watakuwa juu ya nchi na watatoa ujumbe huu.

Yohana aliona 'Malaika mwingine akishuka kutoka mbinguni, akiwa na nguvu kuu; na dunia yote ikang'aa kwa utukufu wake.' Ufunuo 18:1. Kazi hiyo ni sauti ya watu wa Mungu ikitangaza ujumbe wa onyo kwa ulimwengu. The 1888 Materials, 926.

Malaika wanawakilisha watu wanaotoa ujumbe unaowakilishwa na hao malaika. William Miller anawakilishwa kinabii katika matumizi mengi. Moja ya matumizi hayo ni kwamba Miller anawakilishwa na unabii wa kwanza na wa mwisho wa wakati alioungozwa kuutangaza. Nyakati saba, yaani miaka 2,520, iliyomalizika mwaka 1798, ilikuwa ugunduzi wa alfa wa Miller; na utakaso wa patakatifu mwishoni mwa jioni na asubuhi elfu mbili na mia tatu, tarehe 22 Oktoba 1844, ulikuwa ugunduzi wa omega wa Miller. Historia ya Wamillerite inawakilishwa kuanzia 1798 hadi 1844, na ingawa ilikuwa historia ya malaika wa kwanza na wa pili, inaitwa kwa jina la mjumbe wa historia hiyo. Historia ya Wamillerite inabainisha kwamba Miller alikuwa "sauti" iliyohubiri ujumbe wa malaika wa kwanza na wa pili, na kwamba malaika wa kwanza alitangaza mwanzo wa hukumu tarehe 22 Oktoba 1844, na malaika wa kwanza aliwasili wakati wa mwisho mwaka 1798, katika hitimisho la "nyakati saba" za kutawanywa kwa ufalme wa Israeli. Miller ni ishara ya unabii wa miaka 2,520 pamoja na unabii wa miaka 2,300.

Alama ya kwanza ya njia ya mwaka 1798 ilitangaza kwamba hukumu ingeanza miaka 2,300 ilipoisha tarehe 22 Oktoba 1844. Kisha Bwana akafunua nuru ya Sabato ya siku ya saba, na kusudi lake lilikuwa kukamilisha kazi; kwa hiyo alijaribu kufunua nuru zaidi juu ya nyakati saba mwaka 1856, lakini uasi ukaonekana badala ya imani. Nyakati saba ni alfa ya historia ya Wamileraiti, na miaka 2,300 ni omega.

Nyakati saba zinawakilishwa na Sabato ya mwaka wa saba, na miaka elfu mbili na mia tatu inawakilishwa na Sabato ya siku ya saba. Historia ya Wamileraiti inawakilishwa na mwaka 1798 na mwaka 1844, na mwaka 1798 unawakilisha nyakati saba, na mwaka 1844 unawakilisha miaka elfu mbili na mia tatu. Sabato hizo mbili ndizo mabano mawili ya historia iliyowakilishwa katika Mambo ya Walawi sura ya ishirini na tatu. Sabato hizo mbili zinawakilisha ujumbe miwili unaoungana kuwa ujumbe mmoja. Ujumbe huo miwili unawakilisha Wamileraiti, kwa kuwa watu wanaoutangaza ujumbe huo wanawakilisha malaika wanaoashiria ujumbe huo. Mwaka 1798 malaika wa kwanza aliwasili, na mwaka 1844 malaika wa tatu aliwasili.

Mambo ya Walawi ishirini na tatu lina sikukuu saba na mikutano mitakatifu saba, ingawa si kila sikukuu ni mkutano mtakatifu, wala kinyume chake. Sikukuu zote huangukia kati ya mkutano mtakatifu wa kwanza na ule wa mwisho—yaani, Sabato ya siku ya saba mwanzoni na Sabato ya mwaka wa saba mwishoni. Historia ya sikukuu hizo imewekewa mipaka na Sabato hizo mbili zinazowakilisha William Miller na Wamillerite.

Mistari ishirini na miwili ya kwanza na ishirini na miwili ya mwisho ya Mambo ya Walawi sura ya ishirini na tatu inapoletwa pamoja, msimu wa Pentekoste hutambulika. Muundo unaoanzishwa kwa kuunganisha mistari ni wa Kimungu kabisa. Msimu wa Pentekoste wa muundo huo unaonyesha kwa uwazi hatua tatu za malaika watatu. Msimu huo hubeba sahihi ya "Kweli." Hubeba sahihi ya Alfa na Omega. Hubeba sahihi ya Palmoni. Humwongoza mwanafunzi hadi kiini cha Patakatifu pa Patakatifu. Hubainisha hekalu la mia moja na arobaini na nne elfu. Hufika hadi

dunia iliyofanywa upya.

Hii kweli ya Walawi ishirini na tatu sasa inavuliwa muhuri katika uhusiano na jaribio la hekalu linalotangulia jaribio la lakmusi na jaribio la tatu. Malaika wa tatu alikuja mnamo 1844, kisha tena mnamo 9/11 na tena mnamo 2023. Wakati malaika wa tatu alipowasili mwaka 1844, waaminifu walipaswa kwa imani kumfuata Kristo kuingia katika Patakatifu pa Patakatifu. Walawi ishirini na tatu ni njia inayoelekea katika Patakatifu pa Patakatifu na inawakilisha kipengele cha jaribio la hekalu. Yohana aliambiwa apime hekalu, na pia waabuduo waliomo humo.

Sanduku la vito la Miller ni Hekalu, na vito ni waabuduo waliomo humo. Ghala la Malaki ni Hekalu, na zaka ni waabuduo waliomo humo. Msimu wa Pentekoste, kama unavyowakilishwa katika matumizi ya kanuni ya mstari juu ya mstari katika Mambo ya Walawi ishirini na tatu, unawakilisha Hekalu la mia arobaini na nne elfu. Kwa moja kwa moja zaidi, linaonyesha Sanduku la Agano, pamoja na makerubi wa kufunika wakiyatazama Amri Kumi, fimbo ya Haruni iliyochipua, na chungu cha dhahabu chenye mana.

Makerubi wa kufunika ni malaika, na malaika huwakilisha ujumbe pamoja na mjumbe. Ujumbe wa alfa katika Walawi ishirini na tatu ni Sabato ya siku ya saba, na ujumbe wa omega ni Sabato ya mwaka wa saba. Vyote viwili ni ujumbe, na pia ndivyo ujumbe wa alfa na wa omega wa William Miller na Wamilleraiti, ambapo utimilifu wa "mara saba," mnamo 1798, ulikuwa ishara ya Sabato ya mwaka wa saba, na mnamo 1844, Mungu aliwaongoza watu Wake kuingia Patakatifu pa Patakatifu, ambako waligundua Sabato ya siku ya saba. Sabato hizo mbili ndizo makusanyiko matakatifu ya kwanza na ya mwisho katika Walawi ishirini na tatu, na msimu wa Pentekoste umewekwa kati yao wawili, kama vile sanduku lilivyowekwa kati ya makerubi wawili wa kufunika.

Hekalu linapaswa kupimwa, na hilo linahusisha kuacha kando ua wa nje uliotolewa kwa Mataifa. Wakati wa sheria ya Jumapili, hukumu ya nyumba ya Mungu hukoma, na hukumu ya Mataifa huanza. Nyakati za Mataifa zilikoma mwaka 1798, mwishoni mwa miaka 1,260, na mwishoni mwa siku tatu na nusu (ishara ya 1,260), Yohana alipaswa kuacha kando ua wa nje.

Na nikapewa mwanzizi mfano wa fimbo; na yule malaika akasimama, akasema, Inuka, ukapime hekalu la Mungu, na madhabahu, na wale wanaoabudu humo. Lakini ua lililo nje ya hekalu uache, wala usilipime; kwa maana limekabidhiwa kwa Mataifa; nao wataukanyaga mji mtakatifu chini ya miguu kwa miezi arobaini na miwili. Ufunuo 11:1, 2.

Ua hilo lilipaswa kuachwa, kwa maana lilipewa kwa Mataifa, ambao walilikanyaga chini ya miguu kwa siku tatu na nusu, au miezi arobaini na miwili.

Nao wataanguka kwa makali ya upanga, na watapelekwa mateka katika mataifa yote; na Yerusalemu utakuwa ukikanyagwa na Mataifa, hata nyakati za Mataifa zitakapotimia. Luka 21:24.

Nyakati za Mataifa zilitimia mwaka 1798, wakati muhuri wa kitabu cha Danieli ulipofunguliwa.

"Katika hekalu la Yerusalemu, ukuta mfupi ulitenganisha ua wa nje na sehemu nyingine zote za jengo hilo takatifu. Juu ya ukuta huu palikuwa na maandishi katika lugha mbalimbali, yakibainisha kwamba Wayahudi peke yao ndio waliokuwa wakiruhusiwa kuvuka mpaka huu. Kama mtu wa Mataifa angejithubutu kuingia katika ua wa ndani, angeutia unajisi hekalu, naye angelipa kwa maisha yake. Lakini Yesu, Mwasisi wa hekalu na huduma yake, aliwavuta watu wa Mataifa kwake kwa kifungo cha huruma ya kibinadamu, ilhali neema yake ya kiungu iliwaitea wokovu ambao Wayahudi waliukataa." The Desire of Ages, 194.

Desemba 31, 2023 ilihitimisha siku tatu na nusu za kinabii kutoka kwa kukatishwa tamaa la Julai 18, 2020. Miaka mitatu na nusu hiyo inabainisha kwamba wakati huo ujumbe wa kinabii ungefunuliwa, na kwamba nyakati za Mataifa zilikuwa zimetimia, na zikaachwa nje ya kipimo cha hekalu na waabuduo waliomo humo. Katika sheria ya Jumapili, ambayo katika majira ya Pentekoste ilikuwa Siku ya Pentekoste, hukumu hupitishwa juu ya Mataifa. Tunapoacha nyakati za Mataifa katika kupima hekalu la mia na arobaini na nne elfu, tunabaini kwamba kuanzia Desemba 31, 2023 hadi sheria ya Jumapili ndilo hekalu.

Ushuhuda wa hekalu ni kwamba limeinuliwa kwa hatua mbili; kwanza msingi huwekwa, kisha hekalu hutambuliwa kuwa limekamilika wakati jiwe la msingi lililokataliwa, kwa ajabu, linakuwa jiwe kuu la pembe. Msingi uliwekwa wakati Israeli ya kale ilipotoka Babeli katika historia ya amri ya kwanza, na hekalu likakamilika katika historia ya amri ya pili, lakini kabla ya amri ya tatu. Jaribio la msingi lilitokea mwaka 2024, na sasa tuko katika jaribio la hekalu. Jaribio hilo la hekalu linakoma katika jaribio la tatu na kipimo tosha, na jaribio la hekalu linawataka watu wa Mungu kupima hekalu.

Hekalu katika Walawi sura ya ishirini na tatu huinuliwa kuanzia tarehe 31 Desemba 2023 hadi sheria ya Jumapili, na ndani ya historia hiyo ya kinabii, mitihani mitatu ambayo daima hutokea unabii unapoondolewa muhuri inawakilishwa. Ya mwisho kati ya mitatu hiyo ni kipimo cha lakmusi, ambacho kiliwakilishwa na mkutano wa kambi wa Exeter. Katika mkutano huo, aidha ulihudhuria mikutano katika hema ambako Mzee Snow aliwasilisha mara mbili ujumbe wake wa Kilio cha Usiku wa Manane cha kweli, au ulihudhuria mikutano ya kihisia na isiyo na uwiano kule katika hema la Watertown. Mikutano ilipoisha, ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane cha kweli ulienea kama wimbi kubwa la bahari. Exeter ulikuwa kipimo cha lakmusi, na kipimo cha lakmusi kinawakilisha kutiwa muhuri.

Mkutano wa kambi wa Exeter ulitanguliwa kwa mfano na kuingia kwa ushindi kwa Kristo mjini Yerusalemu, na Lazaro aliongoza punda aliyempanda Yesu. Kifo cha Lazaro kilikuwa tamaa iliyovunjika ya tarehe 18 Julai 2020, lakini yeye pia alikuwa muujiza wa kilele wa Kristo na "muhuri" wa Uungu Wake.

Kama Kristo angekuwa katika chumba cha mgonjwa, Lazaro asingekufa; kwa maana Shetani hangekuwa na mamlaka juu yake. Mauti yasingeweza kulenga mshale wake kwa Lazaro mbele ya Mtoaji wa uzima. Kwa hiyo Kristo alibaki mbali. Alimruhusu adui atumie nguvu zake, ili apate kumrudisha nyuma, akiwa adui aliyeshindwa. Alimruhusu Lazaro apitie chini ya utawala wa mauti; na wale dada walioateseka wakaona ndugu yao akiwekwa kaburini. Kristo alijua kwamba walipoutazama uso wa ndugu yao aliyekufa, imani yao katika Mkombozi wao

ingejaribiwa kwa ukali. Lakini alijua kwamba kwa sababu ya mapambano waliyokuwa wakipitia sasa, imani yao ingeng'aa kwa nguvu kuu zaidi. Aliteseka kila uchungu wa huzuni waliouvumilia. Upendo wake kwao haukupungua kwa sababu alikawia; bali alijua kwamba, kwa ajili yao, kwa ajili ya Lazaro, kwa ajili yake mwenyewe, na kwa ajili ya wanafunzi wake, kulikuwa na ushindi wa kupatikana.

'Kwa ajili yenu,' 'ili mpate kuamini.' Kwa wote wanaonyoosha mikono kuugusa mkono wa Mungu unaowaongoza, wakati wa kukatishwa tamaa kuliko wote ndio wakati ambapo msaada wa kimungu uko karibu zaidi. Wataikumbuka kwa shukrani sehemu ya giza kuliko zote ya njia yao. 'Bwana anajua jinsi ya kuwaokoa wacha Mungu,' 2 Petro 2:9. Kutoka katika kila kishawishi na kila mtihani atawatoa wakiwa na imani iliyo imara zaidi na uzoefu ulio tajiri zaidi.

Katika kuchelewesha kwenda kwa Lazaro, Kristo alikuwa na kusudi la huruma kwa wale ambao hawakuwa wamempokea. Alikawia, ili kwa kumfufua Lazaro kutoka kwa wafu awape watu wake wakaidi wasioamini ushahidi mwingine kwamba kwa kweli Yeye alikuwa 'ufufuo, na uzima.' Alisita kukata tamaa kabisa juu ya watu, kondoo maskini waliotangatanga wa nyumba ya Israeli. Moyo wake ulikuwa ukivunjika kwa sababu ya kutotubu kwao. Katika rehema yake alikusudia kuwapa ushahidi mmoja zaidi kwamba Yeye ndiye Mrejeshaji, Yule ambaye peke yake angeweza kuleta uzima na kutokufa wazi. Huu ulikuwa uwe ushahidi ambao makuhani wasingeweza kuutafsiri vibaya. Hii ndiyo ilikuwa sababu ya kukawia kwake kwenda Bethania. Muujiza huu wa kilele, kumfufua Lazaro, ulikuwa uweke muhuri wa Mungu juu ya kazi yake na juu ya dai lake la uungu. Shauku ya Enzi, 528, 529.

Kuingia kwa ushindi kulianza kwa kufunguliwa kwa punda ili Kristo apande juu yake.

Walipokaribia Yerusalemu, wakafika Bethfage, kwenye Mlima wa Mizeituni, ndipo Yesu akawatuma wanafunzi wawili, akawaambia, Nendeni katika kijiji kilicho mbele yenu, mara mtamkuta punda amefungwa, na mwanapunda pamoja naye; wafungueni, mniletee. Na mtu akiwaambia neno lolote, mtasema, Bwana anawahitaji; na mara atawaruhusu waende. Haya yote yakatendeka ili litimie lile lililonenwa na nabii, akisema, Mwambieni binti Sayuni, Tazama, mfalme wako anakuja kwako, mnyenyekevu, ameketi juu ya punda, na juu ya mwanapunda, mtoto wa punda. Nao wanafunzi wakaenda, wakafanya kama Yesu alivyowaamuru. Mathayo 21:1-6.

Ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane uliungana na ujumbe wa malaika wa pili uliokuja wakati wa kuvunjika kwa tumaini la kwanza. Katika siku za Kristo, kuvunjika huko kulikuwa kifo cha Lazaro, na kwa wafuasi wa Miller kulikuwa ni kushindwa kutimia kwa utabiri wa 1843, kulikojitokeza tarehe 19 Aprili 1844. Matukio hayo mawili ya kuvunjika kwa tumaini yanawakilisha tarehe 18 Julai 2020.

Katika majira ya Pentekoste yanayowakilishwa na Walawi sura ya ishirini na tatu, kipimo cha lakmusi kinawakilishwa na alama tatu za njia: Sikukuu ya Baragumu, Kupaa kwa Kristo, na Siku ya Upatanisho. Hatua hizo tatu zinawakilisha kipimo cha lakmusi kuhusiana na majaribio mawili ya kwanza ya msingi na hekalu. Hatua hizo tatu huja siku tano kabla ya sheria ya Jumapili ya Pentekoste, na zinawakilisha kuinuliwa kwa wale elfu mia arobaini na nne kama bendera. Wakipita

kipimo cha lakmusi, wanainuliwa; wasipokipita, wanapulizwa nje ya madirisha ya ndoto ya Miller.

Hatua ya tatu ya kutiwa muhuri ni Siku ya Upatanisho, na inawakilisha kufutwa kwa dhambi. Hatua ya pili ni kuinuliwa kwa sadaka ya Walawi ya Malaki, na hatua ya kwanza ni ujumbe wa tarumbeta. Tangu mwaka 1844 wanadamu wamekuwa wakiishi katika historia ya kupigwa kwa tarumbeta ya saba. Ujumbe wa nje wa tarumbeta ya saba ni ujumbe wa ole wa tatu wa Uislamu, na ujumbe wa ndani wa tarumbeta ya saba ni kazi ya Kristo ya kuunganisha Uungu Wake na ubinadamu wa wale mia moja arobaini na nne elfu.

Tutaendelea katika makala ijayo.

Katika maandishi ya manabii zimechorwa taswira za matukio ambayo, ijapokuwa ni kongwe kwa umri, hutujia katika upya na nguvu za ufunuo mpya. Kwa imani tunaielewa kwamba kumbukumbu hizi za matendo ya Mungu kwa watu wake katika enzi zilizopita zimehifadhiwa ili tupate kubaini mafunzo ambayo Mungu anataka kutufundisha kwa njia ya uzoefu wa nyakati za sasa.

Kwa kuwa tunaishi katika kipindi chenye uzito usiopungua kile kilichokuwa kabla tu ya ujio wa pili wa Kristo, tunahitaji kuwa waangalifu kwa namna ya pekee ili kuepuka kufanya makosa yanayofanana na yale yaliyofanywa na Wayahudi waliokuwa wakiishi wakati wa ujio wa kwanza wa Kristo.

Kama vile viongozi wa Kiyahudi, ambao kwa taratibu walibuni mfumo rasmi wa ibada, ambamo umuhimu wa mambo yasiyo ya msingi ulitukuzwa kupita kiasi, baadhi ya watu sasa wako katika hatari ya kutoziona tena kweli muhimu zinazohusu kizazi hiki, na kutafuta yale yaliyo mapya, ya ajabu, yanayokonga nyoyo.

Kuna haja ya kuenzi kanuni zilizotukuka. Wale wanaotafuta na kutetea mawazo ya kufikirika wanapaswa kufundishwa kweli ni nini kabla ya kujaribu kuwafundisha wengine. Nadharia na dhana zilizobuniwa na wanadamu hazipaswi kutafutwa kama kweli.

Wapo wengi walio waaminifu kwa kanuni, thabiti kama chuma; na hawa watasaidiwa na kubarikiwa; kwa maana wanalia kati ya ukumbi na madhabahu, wakisema, 'Uwarehemu watu wako, Ee Bwana, wala usiutoe urithi wako kwa fedheha.' Lazima tuyaache kanuni za msingi za ujumbe wa malaika wa tatu zisimame wazi na dhahiri. Nguzo kuu za imani yetu zitaweza kuhimili uzito wote unaoweza kuwekwa juu yao.

Katika enzi hii ya upotovu, ya kuota ndoto za mchana na kutangatanga kwa mawazo, tunahitaji kujifunza misingi ya kwanza ya mafundisho ya Kristo. Tujitahidi tuweze kusema pamoja na mtume, 'Hatujafuata hadithi zilizobuniwa kwa ujanja tulipowajulisheni ninyi uwezo na kuja kwa Bwana wetu Yesu Kristo.' Bwana anaitua tufuate kanuni za juu na tukufu.

Kweli, ile kweli ya sasa, ni hasa kama Neno la Mungu linavyoionyesha. Bwana ataka watu wake wajiepushe na mambo yote ya ziada yasiyo ya lazima, na kila kitu kinachoelekea kwenye ufumbo wa kiroho. Wale wanaojaribiwa kuzama katika mafundisho ya kubuni na ya kufikirika, wachimbe kwa kina katika machimbo ya kweli ya mbinguni, na wajipatie hazina inayoleta uzima wa milele kwa yule aipokeaye. Ndani ya Neno mna kweli za thamani kuu

kuliko zote. Hizi zitapatikana na wale wanaosoma kwa bidii na kwa moyo wa dhati; kwa maana malaika wa mbinguni wataongoza utafutaji huo.

Akiwahusu wale wanaoishi sasa duniani, Paulo alitamka: "Wakati utafika ambapo hawatayastahimili mafundisho yenye afya, bali kwa kufuata tamaa zao wenyewe watajikusanyia walimu, wakiwa na masikio yanayowasha; nao watageuza masikio yao kutoka kwa ile kweli, na watageukia hadithi za uongo."

Ni la maana kiasi gani, la kutikisa moyo kiasi gani, lile agizo alilolitoa Paulo wakati alipotabiri kuhusu wale ambao hawatavumilia mafundisho yenye uzima: 'Nakuagiza, basi, mbele za Mungu, na Bwana Yesu Kristo, atakayewahukumu walio hai na wafu, kwa kufunuliwa kwake na kwa ufalme wake: Hubiri neno; uwe tayari wakati ufaao na wakati usiofaa; karipia, kemea, himiza kwa uvumilivu wote na kwa mafundisho.'

Wale walio na ushirika na Mungu wanatembea katika nuru ya Jua la Haki. Hawamwaibishi Mkombozi wao kwa kuharibu mwenendo wao mbele za Mungu. Nuru ya mbinguni inawaangazia. Wanapokaribia mwisho wa historia ya dunia hii, maarifa yao ya Kristo, na ya unabii unaomhusu, yanaongezeka sana. Wana thamani isiyo na kifani machoni pa Mungu; kwa kuwa wako katika umoja na Mwana wake. Kwao neno la Mungu lina uzuri wa kupita kiasi na upendeza wa ajabu. Wanaona umuhimu wake. Kweli inafunuliwa kwao. Fundisho la umwilisho linavikwa mng'aro mpole. Wanaona kwamba Maandiko ndiyo ufunguo unaofungua mafumbo yote na kutatua matatizo yote. Wale ambao wamekuwa wakikataa kupokea nuru na kutembea katika nuru hawataweza kuelewa fumbo la utauwa, bali wale ambao hawakusita kuuchukua msalaba na kumfuata Yesu, wataona nuru katika nuru ya Mungu. The Southern Watchman, Aprili 4, 1905.